

Stockholms kommun

registrator.utbildning@stockholm.se

Rektorerna vid Östra Reals gymnasium

lotta.daumichen-nordgren@stockholm.se

robert.mellander@stockholm.se

rolf.oden@stockholm.se

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn av Östra Reals gymnasium
i Stockholms kommun

Tillsyn i Östra Reals gymnasium

Skolinspektionen genomför tillsyn i Stockholms kommun under år 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Östra Reals gymnasium besöktes av Skolinspektionen den 14 och 20 november 2012.

Fakta om skolan

Östra Reals gymnasium är en kommunal gymnasieskola belägen i stadsdelen Östermalm i Stockholms kommun. Skolan består av tre enheter, benämnda 1 – 3, med en rektor per enhet. Vid tillsynen hade skolan cirka 1 170 elever.

Enhet 1 bedriver i årskurserna 1 och 2 undervisning på ekonomiprogrammet inriktningarna ekonomi och juridik. I årskurs 3 bedrivs enligt den gamla gymnasieskolans struktur undervisning på samhällsvetenskapsprogrammet inriktning ekonomi och lokal inriktning juridik samt på det specialutformade programmet samhällsvetenskapsprogrammet inriktning entreprenörskap. Rektorn för enhet 1 ansvarar även för skolbiblioteket.

Enhet 2 bedriver i årskurserna 1 och 2 undervisning på humanistiska programmet inriktning kultur och naturvetenskapsprogrammet inriktning naturvetenskap. Med tillstånd av Skolverket (dnr 2011:126) bedriver enhet 2 även undervisning i årskurserna 1 och 2 på naturvetenskapsprogrammet särskild variant inom det estetiska området. I årskurs 3 bedrivs undervisning på naturvetenskapsprogrammet inriktning naturvetenskap och samhällsvetenskapsprogrammet inriktning samhällsvetenskap enligt den gamla gymnasieskolans struktur. Rektorn för enhet 2 ansvarar även för elevhälsan som är gemensam för hela Östra Reals gymnasium.

Enhet 3 bedriver i årskurserna 1 och 2 undervisning på introduktionsprogrammet individuellt alternativ och samhällsvetenskapsprogrammet inriktningarna samhälle, medier och kommunikation samt samhällsvetenskap. I årskurs 3 bedrivs undervisning på det individuella programmet och samhällsvetenskapsprogrammet inriktning samhällsvetenskap samt lokal inriktning journalistik enligt den gamla gymnasieskolans struktur.

Östra Reals gymnasium tar emot elever från hela Stockholms kommun och flera kranskommuner, framförallt Nacka kommun, Botkyrka kommun och Lidingö kommun men även från kommuner utanför Stockholms län.

Stockholms kommuns gymnasieskolor är uppdelade i tio gymnasieområden. Tillsammans med Farsta gymnasium och Stockholms RG/RH-gymnasium bildar Östra Reals gymnasium gymnasieområde 10 under en gemensam gymnasiechef. I gymnasieområdet finns även en gemensam administrativ chef.

Kunskapsresultat

Av Skolverkets nationella statistik för läsåret 2010/2011 framgår att andelen elever i Östra Reals gymnasium som fullföljer sin utbildning inom fyra år är cirka 88 procent. Motsvarande andel för riket är 76 procent. Redovisat per program visar statistiken 87 procent för naturvetenskapsprogrammet (enhet 2), cirka 88 procent för samhällsvetenskapsprogrammet (enhet 1, 2 och 3) och cirka 93 procent för specialutformat program (enhet 1). Enligt den nationella statistiken är den genomsnittliga betygspoängen för skolan 15,9 för de elever som avslutade sin utbildning 2011. Motsvarande betygspoäng för riket är 14,1. Vid en jämförelse över tid framgår att skolans genomsnittliga betygspoäng har varierat lite. Uppdelat på kvinnor och män och program finns det dock skillnader beträffande den genomsnittliga betygspoängen. År 2011 skiljde det 1 poäng mellan kvinnor (16,1) och män (15,1) på naturvetenskapsprogrammet och 1,2 poäng mellan kvinnor (16,6) och män (15,4) på samhällsvetenskapsprogrammet. Andelen elever i Östra Reals gymnasium med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier är cirka 93 procent (kvinnor 97 procent och män cirka 88 procent), att jämföra med motsvarande andel för riket som är cirka 87 procent. Vad gäller fördelning av kursbetyg och betyg visar Skolverkets nationella statistik att det är kursen Idrott och hälsa A som uppvisar lägst andel slutbetyg, cirka 97 procent av eleverna uppnår minst betyget Godkänt i den kursen. I projektarbete uppnår cirka 97 procent av eleverna minst betyget Godkänt.

Helhetsbedömning

Kunskapsresultatet för eleverna på Östra Reals gymnasium är goda och stabila över tid. Av tillsynen framgår att enheterna bedriver ett omfattande arbete för elever som riskerar att inte uppnå kunskapskraven. Dock behöver rutinerna kring arbetet med elever i behov av särskilt stöd förbättras. Vidare behöver åtgärdsprogrammen tydligare ange enheternas åtgärder för att möta de behov som utredningen visar att eleverna har.

I skolan finns ett tydligt fokus på att eleverna ska lyckas i sin utbildning. Dock behöver skolans rektorer ta ansvar för de respektive enheternas kvalitetsarbete avseende planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. En förutsättning för att kunskapsresultaten ytterligare ska kunna förbättras är att de på varje enhet följs upp och analyseras i syfte att värdera och bedöma vilka insatser som ska göras. Vidare behöver det på introduktionsprogrammet individuellt alternativ finnas en plan för utbildningen som ska innehålla utbildningens syfte, längd och huvudsakliga innehåll.

Av tillsynen framgår inget annat än att eleverna känner sig trygga i sin skola. I samband med den rundvandring som Skolinspektionen har genomfört tillsammans med elever från skolans tre enheter beskriver eleverna den känsla av gemenskap som råder i skolan, att skolan är öppen och välkomnande. Eleverna berättar också att det alltid finns personal för dem att vända sig till om de så önskar eller om det skulle finnas behov av det.

Mot bakgrund av detta fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 12 mars 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att skolan har rutiner för hur signaler om kränkande behandling ska rapporteras till huvudmannen.
- Se till att det finns en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering

Enligt skollagen är en rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Vidare anger skollagen att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av den dokumentation från Östra Reals gymnasium som Skolinspektionen har tagit del av framgår att "Personal skall vid kännedom om att en elev anser sig utsatt för kränkande behandling, anmäla detta till rektor. Uppgiften skickas till registrator". Vid de intervjuer som genomförts med rektorerna för skolans tre enheter framkommer att det förekommit något enstaka fall på skolan där elev upplevt sig kränkt och att den berörda enheten då följt upp och utrett detta. Rektorerna redogör för att rutinerna vid eventuell kränkning innebär att de dokumenterar händelsen men att de vanligen inte rapporterar eventuell kränkning till huvudmannen.

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling kallad "Likabehandlingsplan för Östra Reals gymnasium läsåret 2012/2013". Av planen kan utläsas att skolan genomfört en översyn över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Vidare framgår av planen vilka åtgärder som ska påbörjas och genomföras under det kommande

året. Planen saknar dock en redogörelse för hur de planerade åtgärderna från föregående års plan har genomförts.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det inom samtliga enheter vid Östra Reals gymnasium finns brister inom området trygghet och studiero. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

6 kap. 10 § första stycket och 6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen anmäler det till rektor.
- Se till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Skollagen anger att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, genom uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska detta anmälas till rektorn. Enligt skollagen ska åtgärdsprogram utarbetas för elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammen ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammen beslutas av rektorn. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn, eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till, istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av den dokumentation från Östra Reals gymnasium som Skolinspektionen har tagit del av står följande att läsa angående lärarens ansvar avseende elevuppföljning. "Kontinuerligt följa upp undervisade elevers resultat och fortlöpande diskutera dessa med varje elev. Vid risk F/IG och frånvaro som inverkar negativt på elevens resultat, kontakta elev och vårdnadshavare för att diskutera åtgärder som kan förbättra elevens möjligheter. Lämna ett genomarbetat material

om elevens resultat och förslag till förbättringar till mentorn inför klasskonferens och utvecklingssamtal". Vid intervjuerna med rektorerna för skolans tre enheter redogör de för att detta innebär att undervisande lärare i respektive kurs skriver en, som rektorerna benämner det, åtgärdsplan där det framgår vilka åtgärder som behöver vidtas för att eleven ska uppnå målen för kursen. Enligt rektorerna ansvarar undervisande lärare för att åtgärdsplanen överlämnas till elevens mentor som använder den som underlag inför klasskonferenser och utvecklingssamtal. Detta innebär att det inte alltid kommer till rektorernas kännedom om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Åtgärdsprogram upprättas enligt rektorerna av dem om det finns en samlad bild av elevens svårigheter som inte är kopplat till någon enstaka kurs. Detta sker enligt rektorerna i sådana fall vanligen i samband med de klasskonferenser som genomförs i mitten av höstterminen samt i början och mitten av vårterminen.

I samband med den tillsyn som Skolinspektionen har genomfört har exempel på åtgärdsprogram från skolans tre enheter granskats. Skolinspektionen kan konstatera att de varierar i kvalitet. Av åtgärdsprogrammen framgår inte alltid tydligt vilka behov eleven har och hur de ska tillgodoses av skolan. Det framgår inte heller alltid när och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Sammanfattningsvis visar utredningen att samtliga enheter vid Östra Reals gymnasium har brister inom området särskilt stöd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs därmed att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 8 § första stycket och 3 kap. 9 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Se till att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever.

Motivering

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen ska genomföras även på skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på skolenhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbetet vid skolenheten genomförs.

I samband med intervjuerna med rektorerna för skolans samtliga enheter framkommer att det inte genomförs något systematiskt kvalitetsarbete avseende kunskapsresultaten på enhetsnivå. Vidare framkommer att resultaten från de elev- och personalutvärderingar som genomförs på uppdrag av Stockholms kommuns utbildningsförvaltning avseende Östra Reals gymnasium inte utläses per enhet. Som exempel redogörs för att de tre rektorerna utvärderas tillsammans och inte enskilt, d.v.s. på enhetsnivå. I samband med sakgranskningen av beslutet för Östra Reals gymnasium redogör dock rektorerna för att de samma vecka som sakgranskningen informerats om att utvärderingarna från och med nu kommer att ske på enhetsnivå. Vidare framkommer vid intervjuerna med rektorerna att det inte är tydligt för dem vilken budget respektive enhet har, något som försvårar arbetet för att bedöma behovet respektive värdera utfallet av insatser i de enskilda enheterna. Skolinspektionen vill betona att detta är en del av det systematiska kvalitetsarbetet i arbetet för att eleverna ska nå utbildningsmålen och förutsätter därför att rektorerna ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete på respektive enhet som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det inom samtliga enheter vid Östra Reals gymnasium finns brister avseende det systematiska kvalitetsarbetet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

4 kap. 4 § skollagen samt Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar

Omfattning, innehåll och resurstillgång**Bedömning**

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning, innehåll och resurstillgång.

- Se till att det på varje introduktionsprogram finns en plan för utbildningen som visar utbildningens innehåll.

Motivering

Skollagen anger att utbildningen på ett introduktionsprogram ska följa en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen. Planen ska innehålla utbildningens syfte, längd och huvudsakliga innehåll.

Av den dokumentation från Östra Reals gymnasium som Skolinspektionen har tagit del av inför tillsynen framgår inte att det finns någon plan för utbildningen för eleverna på introduktionsprogrammet individuellt alternativ. Detta bekräftas i samband med intervjun med rektorn för enhet 3, som ansvarar för introduktionsprogrammet individuellt alternativ. I intervjun redogör rektorn för att det inte finns en plan för utbildningen och att hon inte heller har någon kännedom huruvida uppdraget att formulera en sådan är delegerat till henne från huvudmannen.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det inom enhet 3 finns brister avseende plan för utbildningen för eleverna på introduktionsprogrammet individuellt alternativ. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

17 kap. 7 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Luca Nesi
Enhetschef

Johan Pellberg
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).